

Tupa avatangiisinillu tupatorfiunngitsunik isumannaarineq, kiisalu tupanik nioqqutissat nalunaaqutserneqartarneri pillugit Inatsisartut peqqussutaannut siunnersuut.

(Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

Siullermeerneqarnera

Tupatorneq nunatsinni peqqissutsimut ajoqutaasut annersaasa ilagaat. Misissuinernit assigiinngitsunit nalunngilarput innuttaasut inersimasut 70%-ii pallillugit pujortartartuusut, aammalu inuusuttuaqqani pujortartartut 40%-it missaanniittut.

Ataatsimut isigalugu inuusuttuaqqat 15-inik ukioqalertinnatik pujortaqqartarput. Pingajorarterutaasali aqaneq marlunnik ukioqalertinnatik pujortarneq misilissimavaat. Inuusuttuaqqat pujortartartut 13-15-inik ukioqarlutik ullut tamaasa pujortartalersarput, qanolru cigaritsitortignerat qatanngutaannit angajullernit ikinngutaannillu sunnerneqartartorujussuuvoq.

Naalakkersuisut peqqussutsikkut anguniarpaat tupamik atuinerup annikillisarnissaa kiisalu tupamik pujortarnerup peqqissutsimut sunniutigisartagaasa pinaveersaartinneqarnissaat killilersimaarneqarnissaallu. Tamanna ilaatigut innuttaasunut tamanut, meeqlanut inersimasunullu avatangiisit tupatorfiunngitsut qularnaarnerisigut pissaaq.

2003-mi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartunut ilaasortat arlallit tupa pillugu peqqussutip maanna atuuttup sukannererulersinneqarnissaanut siunnersuutinik saqqummiussippu, taakkununnga ilanngullugit tupanik nioqqutissianik pisinissamut ukiut killilerneqarnissaat kiisalu pisortat illuutaanni meeqlallu atuarfianni pujortarnerup inerteqqutaalernissaa. Naalakkersuisut taakku tusaatissatut tiguuat, peqqussutissatullu siunnersuut matumununga ilanngunneqartoq annertuumik sukannererulersinneqartoq sularisimallugu.

Pisortat illuutaanni pujortartarneq pillugu malittarisassat siusinnerusukkut nalornissutigineqartarsimasut peqqussummi maanna siunnersuutigineqarpoq illuni peqqussummi pi-neqartunut ilaatinneqartuni pujortarneq inerteqqutaasoq. Taamaattorli soleqatinut ininik pujortartarfiliornissaq suli periarfissaalluni. Kisiannili siunnersuutigineqarpoq meeqqat atuarfianni, inini timersortarfissuarni, naluttarfinni,

ulluunerani paaqqinnitarfinni aammalu meeqlanut inuuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnitarfinni pujortarneq inerteqquaalluinnartoq, taamaattumillu ininik pujortartfiliortoqarsinnaanani. Inerteqqu illut iluanni silataannilu atuutissaq.

Allannguutitut annertuutut siunnersutigineqarpoq inunnut 18-inik ukioqalersimangitsunut tupanik nioqqtissianik tuniniaaqusinnginnej. Tamatumunnga peqatigitillugu siunnersutigineqarpoq, tupanik nioqqtissianik tuniniaaneq taamallaat pisiniartitsisumit pisitinneqarnikkut pisinnaassasoq . Taamaaliornikkut ukiutigut killissarisanik nakkutilliinerup aqunniarneqarnerata oqinnerulernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersutigineqarportaaq tupanik tunisassiat ataasiakkaarlugit tuniinarneqarnissaat inerteq-qutigineqassasoq, tupap peqqinnissamut navianartumik sunniuteqartarneranik nalunaaqutsersuineq pisuni taamaattuni amigaateqarajuttoq paasineqarsimammat.

Peqqinnissaqarfiup missingersuutai tamarmiusut eqqarsaatigalugit siunnersuut aningaasartuutaassanngilaq. Tupamik atuinerup annikillisinniarneqarnerata Namminersornerullutik Oqartussat akitsuutinit isertitaannut imaluunniit inuussutissarsiuteqartunut qanoq sunniuteqarnissaa naatsorsorneqarsimangilaq.

Inunnut 18-inik ukioqalersimangitsunut tupanik nioqqtissianik tuniniaaqusaasoqannginnerata kingunerisaanik tuniniaaffiit pisiniartut ukiuinik nakkutilliineq piffissaajaatigisalissavaat. Tamanna imigassanik aalakoornartulinnik tuniniaanermi pisussaareerpoq, taamaattumillu inuussutissarsiuteqartunut allaffissornikkut kingunerisassai annikitsuinnaasuuusussaasutut isumaqarfigineqartariaqarput.

Tamatuma saniatigut siunnersuutip annertunerusumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Peqqussulli tupamik atuinerup annikillisarniarnerani kisimi suliniutaassanngilaq, paasissutissiuarnerli isummersuinerlu ilutigalugit tupamik atuiner mik annikillisaaqataassalluni, taamaalillunilu innuttaasut peqqissusiat annertuumik pitsangoriaateqarluni.

Tamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit tupa avatangiisinillu tupatorfiunngitsunik isumannaarineq pillugu inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut Inatsisartunut oqaluuserisassanngortippa.